หน้าวัว
พืชร่วมยาง

กรมวิชาการเกษตร

รู้จริงเรื่องพืช
กับกรมวิชาการเกษตร

พันธุ์และการปลูก

การใส่ปุ๋ย ให้น้ำ
และการดูแลรักษา

การจัดการศัตรูพืช

การจัดการโรค วัชพืช

การเก็บเกี่ยวและ
การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2579-0151-8

พันธุ์และการปลูก

การใส่ปุ๋ย ให้น้ำ
และการดูแลรักษา

การจัดการศัตรูพืช
การจัดการโรค วัชพืช

การเก็บเกี่ยวและ
การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

พันธุ์ (1)

รู้หรือไม่?

เปลวเทียนภูเก็ต คือ ทิวลิปในสวนยาง

พันธุ์ (2)

พันธุ์

หน้าวัวและเปลวเทียนนั้นเป็นพืชตระกูลเดียวกัน คือ *Anthurium*

ความต่างกันของหน้าวัวและเปลวเทียน

คือ จานรองของดอกหน้าวัวมีร่องน้ำตา ส่วนจานรองของเปลวเทียนไม่มีร่องน้ำตา

นอกจากนี้ เปลวเทียนยังมีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมมากกว่าหน้าวัวอีกด้วย

มีร่องน้ำตา

หน้าวัว

ไม่มีร่องน้ำตา

เปลวเทียน

พันธุ์ (4)

มารู้จักหน้าวัวกัน?

หน้าวัวจัดเป็นไม้ดอกเศรษฐกิจที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าไม้ตัดดอกชนิดอื่น ๆ ปัจจุบันมีความต้องการของตลาดสูง เพราะว่า**ดอกมีสีสันสวยงาม สะดุดตา ก้านดอกยาว และแข็งแรง** มีอายุการใช้งานนานกว่า 10 วัน ซึ่งส่วนใหญ่โรงแรมจะใช้กันมากในการประดับตกแต่งสถานที่

พันธุ์ (5)

หน้าวัวที่สามารถปลูกในสวนยางได้

เปลวเทียนภูเก็ต (สีชมพู), เปลวเทียนลำปาง (สีขาว), ผกามาศ (สีส้ม) และพันธุ์เลดี้เจน

พันธุ์หน้าวัว ที่แนะนำให้ปลูก

คือพันธุ์เปลวเทียนภูเก็ต เนื่องจากมีความต้านทานโรคที่เกิดจากยางพารามากที่สุด และเปลวเทียนภูเก็ตยังมีจานรองดอกสีชมพู จึงทำให้เป็นที่ต้องการของตลาดอีกด้วย

พื้นที่ปลูกที่เหมาะสม

สภาพแวดล้อม

1. หน้าวัวชอบสภาพร่มรำไรที่มีแสงแดด 20-30 เปอร์เซ็นต์ ถ้าแสงมากไป ใบจะเหลือง ขอบใบแห้ง ถ้าแสงน้อยไปใบจะไม่กางออกเต็มที่ ใบมีสีเขียวจัด

พื้นที่ปลูกที่เหมาะสม

สภาพแวดล้อม (ต่อ)

2. หน้าวัวเป็นพืชต้องการความชื้นสูง แต่ไม่แฉะ

พื้นที่ปลูกที่เหมาะสม

สภาพแวดล้อม (ต่อ)

3. การปลูกในสวนยางที่เหมาะสมควรปลูกในสวนยางอายุ 10 ปีขึ้นไป เพราะปริมาณแสงเพียงพอกับการเจริญเติบโตและออกดอก แล้วยังมีเวลาเก็บเกี่ยวยาวนานเพียงพอกับการลงทุน

การเตรียมพื้นที่

การปลูกหน้าวัวในสวนยางนั้นก็ไม่ยุ่งยากนัก ปรับสภาพพื้นที่เป็นร่อง และ ใช้กาบมะพร้าวเป็นวัสดุในการปลูก

การปลูก

- ✓ระยะปลูกเปลวเทียนภูเก็ตคือ 50x50x50 เซนติเมตร
- ✓โดยเว้นระยะห่างจากต้นยางพารา 2 เมตร

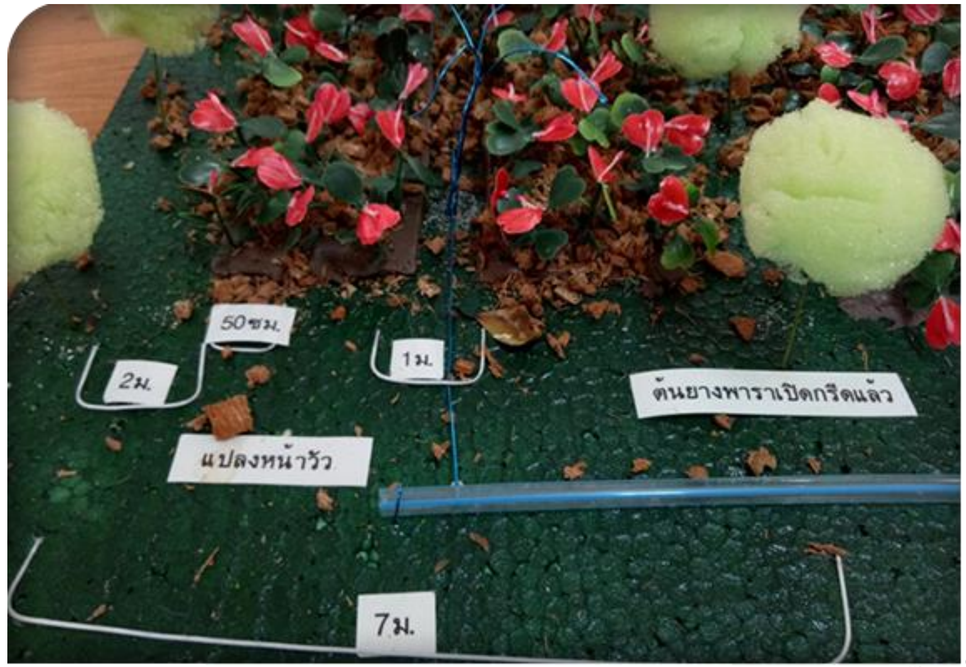

ขั้นตอนการปลูก (1)

วัสดุอุปกรณ์

ไม้ปักพยุงต้น

กาบมะพร้าว

หน่อพันธุ์
เปลวเทียนภูเก็ต

ขั้นตอนการปลูก (2)

วิธีปลูก

1. เตรียมแปลงปลูกระยะปลูก 50x50x50 ซม.

2. ขุดหลุมเล็กน้อยแล้วนำกาบมะพร้าวมาวางก้นหลุม

3.กลบด้วยกาบมะพร้าวพร้อมปักไม้เพื่อพยุงต้นพันธุ์

4. กลบด้วยกาบมะพร้าวให้เต็มแปลง

การขยายพันธุ์

การแยกหน่อ: เมื่อหน่อสมบูรณ์สามารถแยกหน่อมาปลูก

การตัดชำต้น: เมื่อต้นสูงตัดส่วนยอดเพื่อลงปลูก ส่วนของลำต้นตัดเป็นท่อนให้มีตาติด 2-3 ตา แล้วนำไปชำในแปลงที่เตรียมไว้ เมื่อต้นสมบูรณ์สามารถนำไปขยายเพิ่มจำนวนต้นในแปลงปลูกต่อไป

พันธุ์และการปลูก

การใส่ปุ๋ย ให้น้ำ และการดูแลรักษา

การจัดการศัตรูพืช

การจัดการโรค วัชพืช

การเก็บเกี่ยวและ
การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

การใส่ปุ๋ยและให้น้ำ (1)

ปฏิทินการปลูกดูแลรักษาเปลวเทียนภูเก็ต

ปีที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปีที่ 1	เตรียมพื้นที่และหน่อพันธุ์	เตรียมพื้นที่และหน่อพันธุ์											
	ปลูก					ปลูกลงแปลง							
	ใส่ปุ๋ย							ให้ปุ๋ย สูตร 16-16-16					
									พ่นปุ๋ยทางใบ				
								ใส่ปุ๋ย 14-14-14				ใส่ปุ๋ย 14-14-14	
	ให้น้ำ		ให้น้ำ								ให้น้ำ		
	พ่นสารเคมีป้องกันโรค					ฝนตกชุกใบยางพาราร่วงพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา							
ปีที่ 2 เป็นต้นไป	ตัดดอก	ตัดดอก/เก็บเกี่ยว											
	ตัดแต่งหน่อ/ใบ							ตัดแต่งหน่อ/ใบ					
	ให้น้ำ		ให้น้ำ								ให้น้ำ		
	พ่นสารเคมีป้องกันโรค					พ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา							
	ใส่ปุ๋ย			ใส่ปุ๋ย 14-14-14				ใส่ปุ๋ย 14-14-14				ใส่ปุ๋ย 14-14-14	
		พ่นปุ๋ยทางใบและ ปุ๋ย 16-16-16											
	ช่วงให้ผลผลิตสูงสุด						ผลผลิตสูงสุด						

การให้น้ำ

- ✓ให้น้ำด้วยระบบมินิสปริงเกอร์
- ✓ปริมาณน้ำที่หน้าวัวต้องการคือ 0.5-1.2 ลิตร ต่อต้นต่อวัน สังเกตจากวัสดุปลูกเปียกโชก
- ✓ช่วงปริมาณน้ำที่หน้าวัวต้องการได้มาจากปริมาณน้ำต่ำสุดที่ดอกหน้าวัวต้องการ 0.5-0.6 ลิตรต่อต้นต่อวัน และปริมาณน้ำสูงสุดที่หน้าวัวต้องการ 1.0-1.2 ลิตรต่อต้นต่อวัน

(ข้อมูลอ้างอิงจาก สถาบันวิจัยพืชสวน)

การใส่ปุ๋ยและให้น้ำ (3)

การใส่ปุ๋ย

- ✓ให้ปุ๋ยสูตรเสมอ เช่น 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 5 กรัม (1 ช้อนชา) ต่อต้น เดือนละ 1 ครั้ง โดยใส่รอบโคนต้น
- ✓ปุ๋ยละลายช้า สูตร 14-14-14 อัตรา 5 กรัม (1 ช้อนชา) ต่อต้น ทุก 3 เดือน โดยใส่รอบโคนต้น
- ✓พ่นปุ๋ยทางใบ สูตร 15-30-15 เสริมทุก 15-20 วัน

การตัดแต่งหน้าวัว

เมื่ออายุต้นมากควรตัดแต่งใบให้เหลือเพียง 3-4 ใบ/ต้น

หากต้นสูงเกินไปควรทำการตัดแต่งต้นให้มีความสูงพอเหมาะ

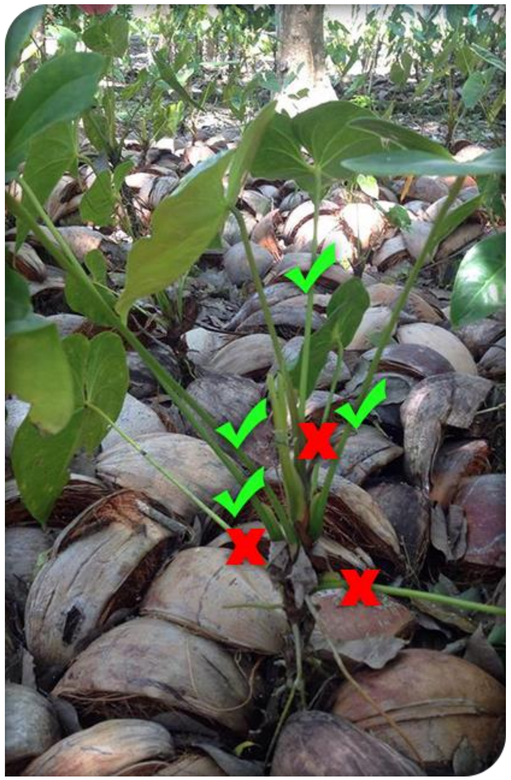

ก่อนการตัดแต่ง

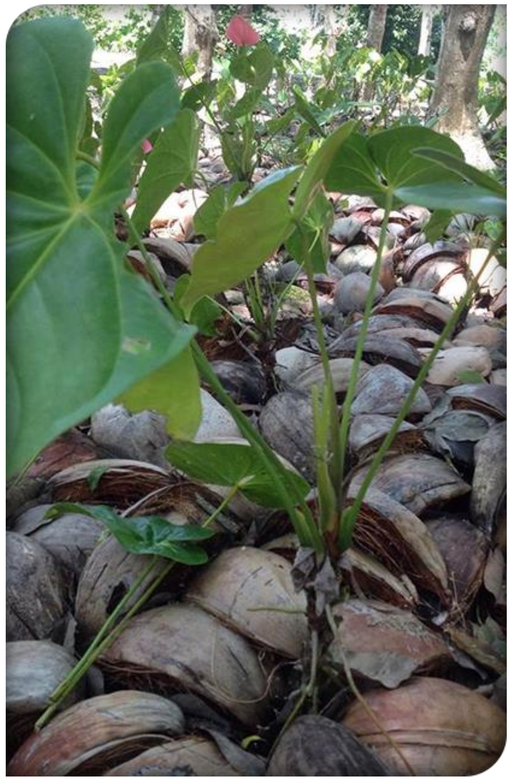

หลังการตัดแต่ง

พันธุ์และการปลูก

การใส่ปุ๋ย ให้น้ำ
และการดูแลรักษา

การจัดการศัตรูพืช

การจัดการโรค วัชพืช

การเก็บเกี่ยวและ
การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

การจัดการศัตรูพืช (1)

การจัดการโรคพืช

โรคเน่าดำ/โรคใบแห้ง (1)

(Black Rot / Leaf Blight Disease)

สาเหตุ: รา *Phytophthora parasitica*

ระบาดมากช่วงฤดูฝนหรือบริเวณที่วัสดุปลูกมีน้ำท่วมขังหรือแฉะ

การจัดการศัตรูพืช (2)
การจัดการโรคพืช

โรคเน่าดำ/โรคใบแห้ง (2)
(Black Rot / Leaf Blight Disease)

ลักษณะอาการ

ใบเริ่มแสดงอาการเป็นแผลฉ่ำน้ำ ต่อมาแผลขยายเป็นวงกลม หากสภาพโรงเรือนชื้นแฉะ แผลจะขยายใหญ่ขึ้นและมีรอยช้ำรอบขอบแผล

การจัดการศัตรูพืช (3)
การจัดการโรคพืช

โรคเน่าดำ/โรคใบแห้ง (3)
(Black Rot / Leaf Blight Disease)

การป้องกันกำจัด

1. ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรครวบรวมเผาทำลาย
2. ระวังอย่าให้วัสดุปลูกมีน้ำท่วมขังหรือแฉะมากเกินไป

การจัดการศัตรูพืช (4)
การจัดการโรคพืช

โรคใบไหม้ (1)

ในสภาพอากาศที่มี ความชื้นมากเกินไปและอุณหภูมิสูง ฝน หรือการให้น้ำถูกใบ อาจทำให้ใบเป็นแผลและเป็นทางให้แบคทีเรียเข้าทำลายได้ง่าย

โรคใบไหม้ (1)

ลักษณะการทำลาย

จุดฉ่ำน้ำเล็กๆ ไม่มีรูปร่างที่แน่นอนกระจายทั่วไป เด่นชัดด้านหลังใบ บริเวณรอบรอยแผลจะมีสีเหลืองและตายในที่สุด มีแถบสีเหลืองสดกั้นระหว่างเนื้อเยื่อที่ตาย

หากใบที่เป็นโรคไม่ถูกตัดทิ้งเชื้อแบคทีเรียจะแพร่กระจายไปทั้งต้นพืช และทำให้ก้านใบและก้านดอกหลุดร่วงได้ง่าย

การจัดการศัตรูพืช (6)
การจัดการโรคพืช

โรคใบไหม้ (2)

การป้องกันกำจัด

- ✓โรคใบไหม้นี้เป็นโรคที่กำจัดได้ยากเพราะเชื้อจะกระจายอยู่ในต้นพืช (systemic) และระบาดได้รวดเร็ว หนทางที่ดีที่สุดคือการป้องกันไม่ให้เกิดเชื้อนี้
- ✓ควรตัดแต่งใบเป็นประจำเพื่อให้ต้นโปร่งและมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก
- ✓นำต้นที่เป็นโรคใส่ถุงพลาสติก นำออกจากแปลงและเผาไฟหรือฝัง เพื่อกำจัดแหล่งแพร่เชื้อ
- ✓ควรฉีดพ่นด้วย สารเคมีสำหรับควบคุมเชื้อรา เพื่อการป้องกันโรคใบไหม้ และช่วยให้เชื้อเข้าทำลายได้ยากขึ้น

การจัดการวัชพืช

ใช้วิธีการกำจัดทางกายภาพ เช่น การถอนทิ้ง การถาก การขุด เป็นต้น ต้องหมั่นตรวจแปลงเป็นประจำ หรืออาจใช้สารเคมีในกรณีที่จำเป็น

พันธุ์และการปลูก

การใส่ปุ๋ย ให้น้ำ
และการดูแลรักษา

การจัดการศัตรูพืช
การจัดการโรค วัชพืช

การเก็บเกี่ยวและ
การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

การตัดดอก (1)

ยังตัดไม่ได้

ตัดดอกได้

แสดงสีของปลีดอก

เวลา

ตัดดอกช่วงเช้า 6.00 – 10.00 น.

ทำการตัดดอกเปลวเทียนภูเก็ตสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง

ข้อสังเกต

เมื่อปลีมีสีขาว จากโคนดอกประมาณครึ่งหนึ่ง หรือประมาณ 3 ใน 4 ของปลีดอก จะทำให้ดอกมีอายุการใช้งานนานกว่า 1 สัปดาห์

การตัดดอก (2)

ควรตัดให้ก้านดอกเหลือติดกับต้นประมาณ 4-5 เซนติเมตร เพื่อไม่ให้แผลติดเชื้อง่าย แล้วควรแช่ในน้ำสะอาดและวางในที่ร่ม

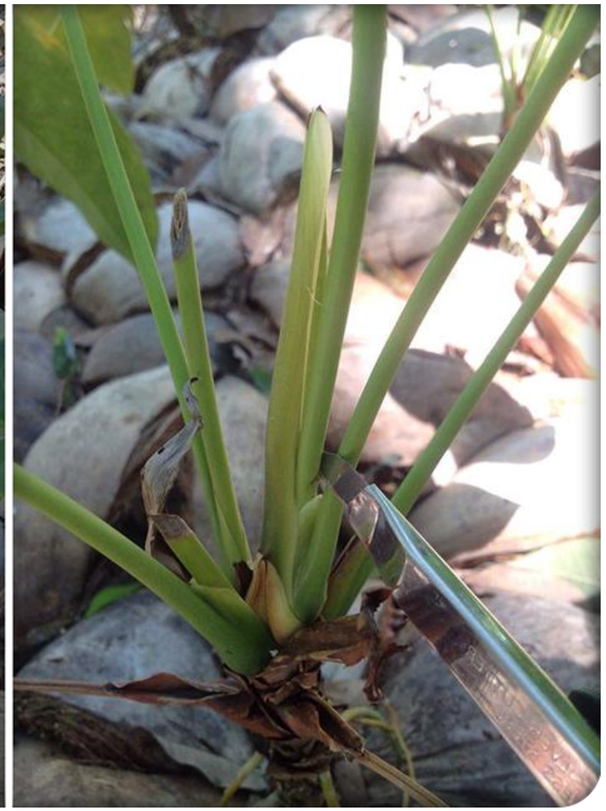

ต้นทุนการผลิต (1)

รายการ	ราคา (บาท/ไร่)
หน่อพันธุ์ (หน่อละ 10 บาท จำนวน 2,750 หน่อต่อไร่)	27,500
กาบมะพร้าว (2.5 ตันต่อไร่ หรือ 5 คันรถ 6 ล้อ ราคาคันละ 720 บาท)	3,600
ปุ๋ยสูตร 16-16-16 (ใส่ทุกเดือนๆ ละ 1 ครั้งๆ ละ 5 กรัม/ต้น คิดเป็น 13.75 กก./ไร่) (165 กก./ปี x 25 บาท)	27,500
ปุ๋ยสูตร 14-14-14 (ใส่ทุก 3 เดือนๆ ครั้งละ 13.73 กก./ต้น/ไร่) (54.92 กก./ปี x 25 บาท)	1,373
ปุ๋ยสูตร 15-30-15 (24 กก./ปี x 30 บาท)	720
สารกำจัดโรคและแมลง เช่น แมนโคแซป หรือ เมทาแลกซิล	1,200
ระบบน้ำ เช่น ปั๊มน้ำ ข้องอ ข้อต่อ ท่อPE หัวน้ำหยดมินิสปริงเกอร์ และถังเก็บน้ำ	35,000
รวม	73,518

(เมื่อปลูกยาง
ที่ระยะ 3x7 เมตร)

ต้นทุนการผลิต (2)

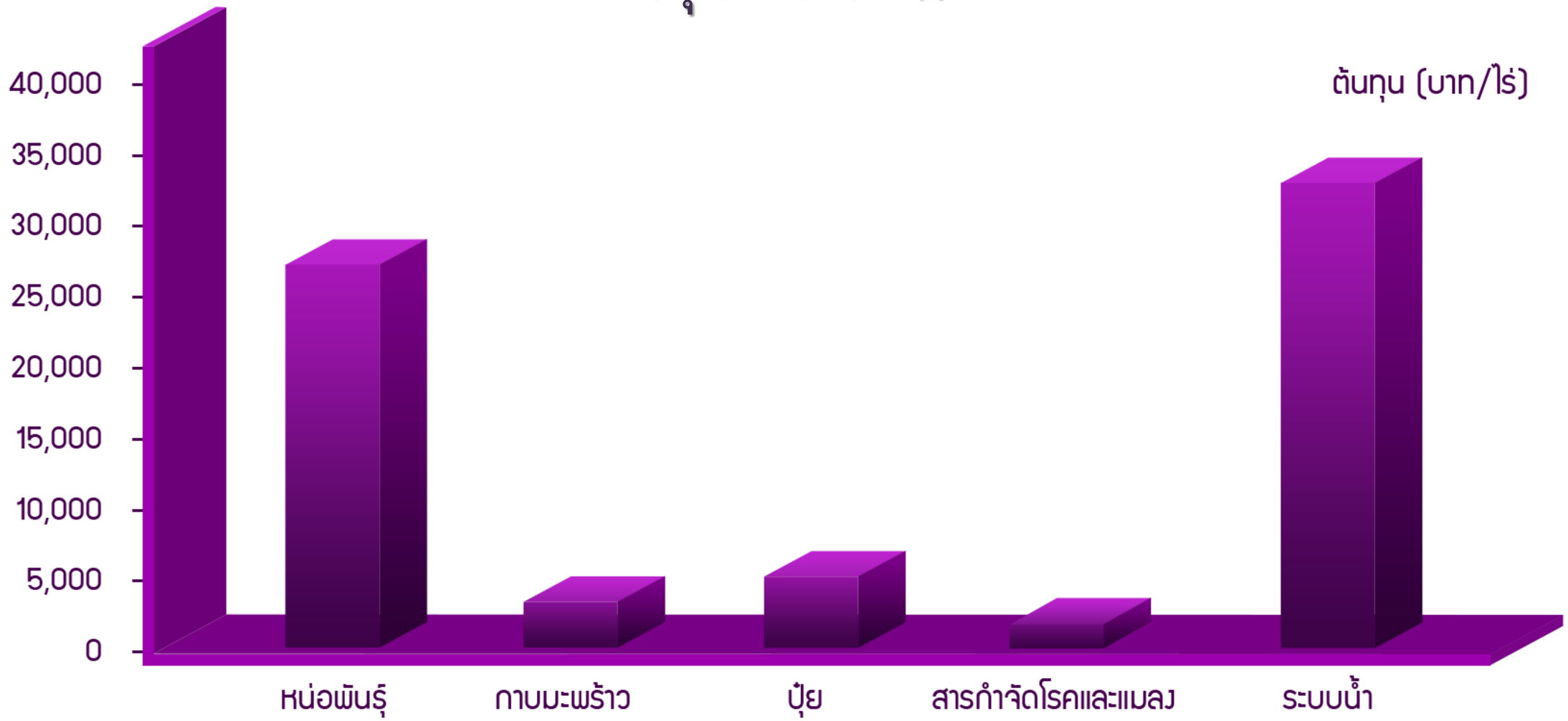

กราฟแสดงต้นทุนการผลิตเปลวเทียนภูเก็ตในสวนยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว

รายได้ (1)

- ✓เปลวเทียนภูเก็ตจะให้ผลผลิตหลังปลูกอายุ 5-7 เดือน ซึ่งปีที่หนึ่งจะให้ผลผลิตน้อย
- ✓เมื่อต้นเปลวเทียนภูเก็ตอายุ 2 ปีขึ้นไป จะให้ผลผลิต 8-10 ดอก/ต้น/ปี ถ้าหากราคาขาย 3-5 บาท/ดอก ปีต่อไป ผลผลิตเฉลี่ย 15,000-20,000 ดอก/พื้นที่ปลูกยาง 1 ไร่ ซึ่งจะมีรายได้เฉลี่ย 45,000-100,000 บาท/ปี/ไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิต เกษตรกรสามารถคืนทุนได้ตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป
- ✓ใบสามารถตัดจำหน่ายได้ในราคา 1 บาท/ใบ หากจำหน่ายได้ 300-500 ใบ/เดือน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีก

รายได้ (2)

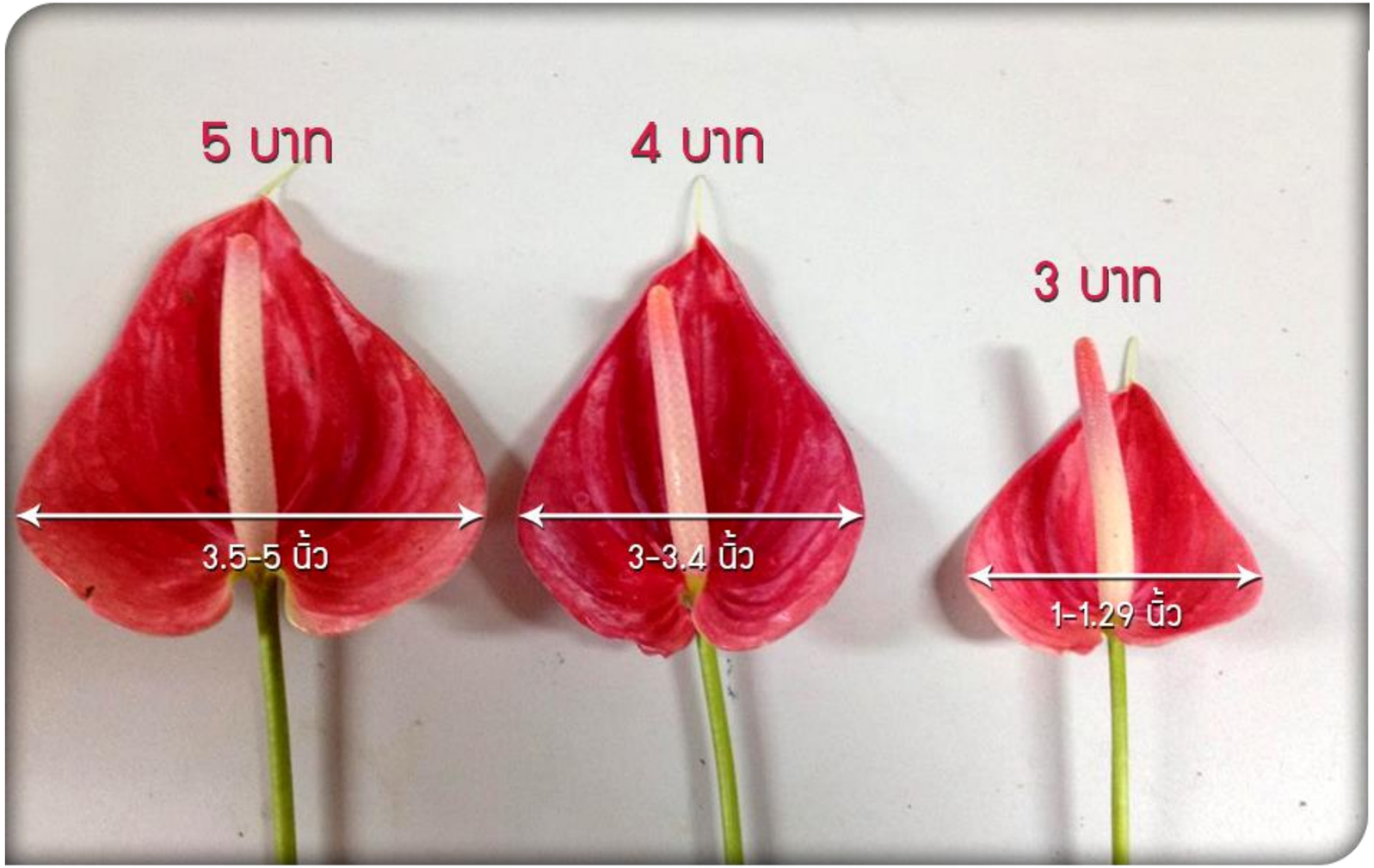

ประโยชน์การปลูกเปลวเทียนภูเก็ตในสวนยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว

ใช้ที่พื้นใต้ร่มยางให้เป็นประโยชน์

ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง

ข้อควรระวังในการปลูกหน้าวัวร่วมในสวนยางพาราหลังเปิดกรีด

1. ควรปลูกในสวนยาง**อายุประมาณ 10 ปีขึ้นไป** เนื่องจากปริมาณแสงจะเพียงพอกับการเจริญเติบโตและออกดอก
2. การปลูกหน้าวัวร่วมในสวนยางพารามีข้อจำกัดเรื่องพันธุ์ **ต้องใช้พันธุ์ที่ต้านทานโรคและทนทานต่อแสงแดด** แนะนำ หน้าวัวตระกูลเปลวเทียน เช่น เปลวเทียนภูเก็ต, เปลวเทียนพังงา, เปลวเทียนลำปาง เป็นต้น
3. แหล่งน้ำในสวนควรมี**เพียงพอต่อการให้น้ำในช่วงฤดูแล้ง**
4. ฤดูกาลที่ยางพลัดใบควร**ทำการพรางแสงให้กับต้นหน้าวัว**
5. การปลูกควร**เริ่มจากพื้นที่น้อยๆ แล้วค่อยขยายออกไป** เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้น
6. การปลูกไม้ดอกเพื่อเสริมรายได้ในสวนยางพารา เป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับสวนยางในบางพื้นที่เท่านั้น โดย**พิจารณาถึงตลาดไม้ดอกรองรับเป็นสำคัญ**

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หน่วยงานของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรภูเก็ต สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7

โทรศัพท์ 0-7662-1157 โทรสาร 0-7662-1077 อีเมล์ r.phuket@yahoo.com.